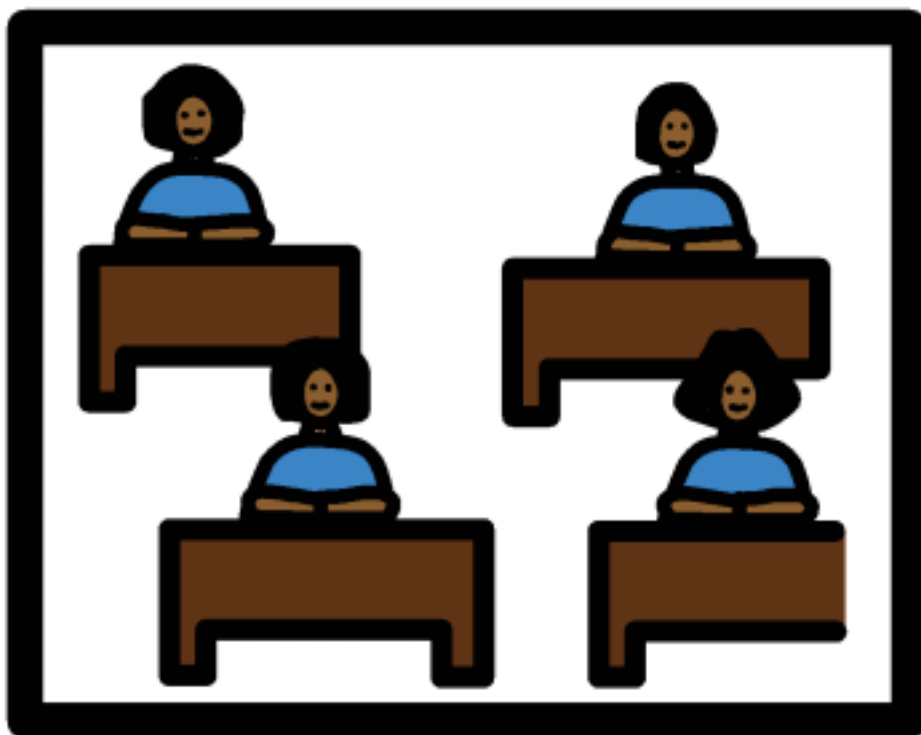

HUMAN
RIGHTS
WATCH

Elimu katika Shule za Sekondari kwa Vijana nchini Tanzania

Sisi ni nani

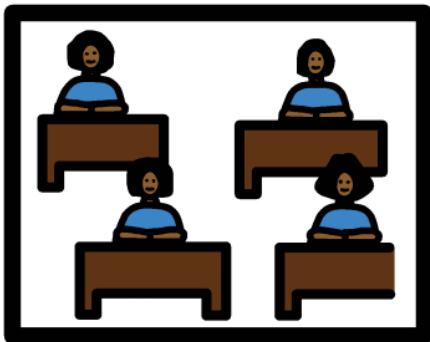
HUMAN
RIGHTS
WATCH

Tunaitwa Human Rights Watch.

Tunafanya kazi kuhakikisha haki inatendeka kwa kila mtu duniani na kila mtu anapata haki yake.

Ripoti hii inahusu nini?

Ripoti hii inahusu elimu katika shule za sekondari kwa vijana nchini Tanzania

Tanzania ni nchi iliyopo Afrika Mashariki.

Vijana wengi nchini Tanzania wanataka kujifunza na kufanya vizuri.

Lakini vijana wengi hawawezi kwenda shule za sekondari.

Mwaka 2016 tulizungumza na vijana, wazazi na watu wa serikali na elimu ili kujua kwa nini.

Nini kinaendelea?

Elimu ni muhimu sana.

Husaidia wasichana na wavulana kuwa na maisha bora.

Lakini vijana wengi Tanzania hawapati elimu au mafunzo yoyote baada ya shule za msingi.

Na vijana wengi hawamalizi shule za sekondari kama wakianza.

Kuna matatizo gani?

Fedha

Elimu katika shule za sekondari Tanzania ni bure sasa.

Lakini vitu vingine vinagharimu pesa:

- Usafiri kwenda shule
- Vitabu
- Sare za shule

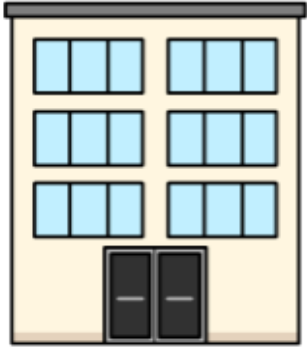

Familia nyingi hazina fedha ya kupeleka watoto wao shule za sekondari.

Vijana wengi wanafanya kazi za hatari badala ya kwenda shule.

Hii ni kwa ajili ya kupata fedha za ziada kwa familia zao.

Shule ambazo ziko mbali

Vijana wengi husafiri umbali mrefu kufika shule za sekondari.

Hakuna maeneo salama ya kutosha kwa wasichana kuishi karibu na shule zao.

Mtihani

Wanafunzi lazima wafanye mtihani kumaliza shule ya msingi.

Lazima wafaulu mtihani ili kwenda shule ya sekondari

Hawawezi kufanya mtihani mara nyingine kama wakifeli.

Hii inamaanisha kwamba vijana wengi hawaendi shule za sekondari kwa sababu ya mtihani huu.

Matatizo ya Shule za Sekondari

Kuna matatizo katika shule nyingi za sekondari, kama:

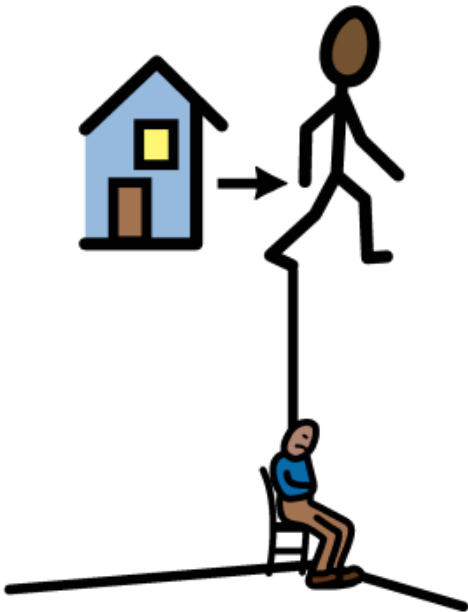
- Hakuna fedha ya kununulia vitabu au vifaa vingine kumsaidia mwanafunzi kujifunza

- Hakuna walimu wa kutosha

- Wanafunzi wengi katika kila darasa

Vijana wengi wanafeli mtihani na kuacha shule kutokana na matatizo haya.

Ni vigumu kwa vijana ambao hawako shule za sekondari kupata elimu zaidi au mafunzo.

Kunyanyaswa na walimu na watu wazima

Sheria inasema ni sawa kwa mwalimu kuwapiga watoto kama adhabu.

Kwa mfano kuwachapa na fimbo.

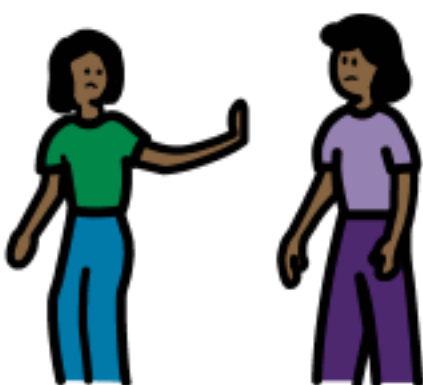
Walimu huwapiga watoto mara kwa mara. Hii huwasababishia maumivu

Hii inahitaji kuachwa.

Matatizo kwa wasichana

Shule nyingi huwapima wasichana mimba. Hii huwafanya wasichana kujisikia vibaya sana.

Wasichana wengi hulazimishwa kuacha shule kama wana mimba au wameolewa.

Ni vigumu kwa wasichana kurudi shule baada ya mambo haya.

Kwa mfano, sheria za shule zinasema hawawezi kurudi shule. Walimu wengine huwanyanyasa wasichana kingono.

Ni vigumu kwa wasichana wengi kupata msaada haya yanapotokea..

Kwa mfano, shule nyingine hazitoi taarifa polisi.

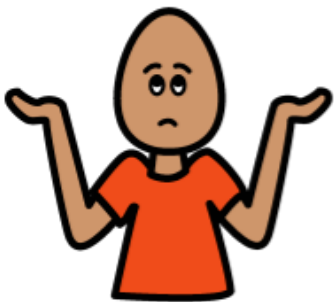

Watoto wenye ulemavu

Watoto wengi wenye ulemamvu Tanzania hawaendi shule za sekondari.

Kuna sababu nyingi zinazopelekea hili.

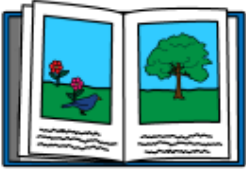
Kwa mfano:

- Wanafunzi wenye ulemavu hawapati msaada wa kujifunza kutoka kwa walimu au kufaulu mtihani wa shule ya msingi

- Watumishi hawana ujuzi unaotakiwa kuwafundisha watoto wenye ulemavu

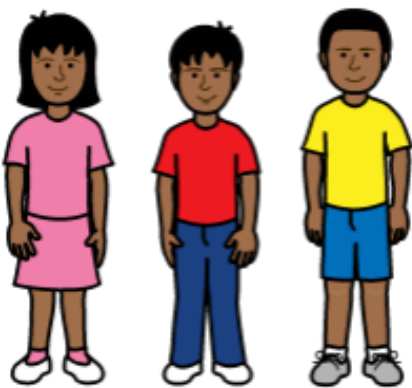

- Majengo ya shule ni kikwazo kwa wanafunzi wenye ulemavu
- Shule zinaweza kuwa hazina vitu ambavyo mwanafunzi mwenye ulemavu anahitaji kujifunza na kujiunga.

Je, Serikali ya Tanzania inafanya nini?

Serikali imekubali kuhakikisha kwamba watoto wote wanapata elimu bora katika shule za msingi na sekondari.

Serikali inasema elimu ni muhimu sana.

Serikali inataka vijana wengi waende shule.

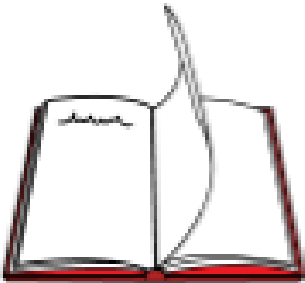
Lakini Serikali inahitaji kutatua matatizo yaliyoainishwa katika ripoti hii kwanza.

Nini kinatakiwa kifanyike sasa?

Serikali ya Tanzania inahitaji kuhakikisha kwamba:

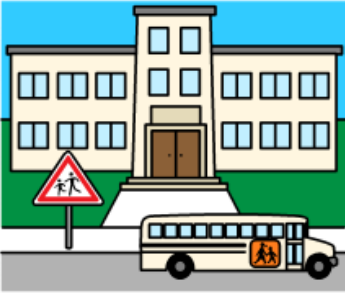
- wanafunzi wote wanaweza kwenda shule za sekondari

- shule zinapata fedha za kutosha kugharamia vitu wanavyohitaji kama vile vitabu vipya na majengo bora

- wanafunzi wanaweza kurudi shule hata baada ya kufeli mtihani wa shule ya msingi

Serikali ya Tanzania lazima ifanye:

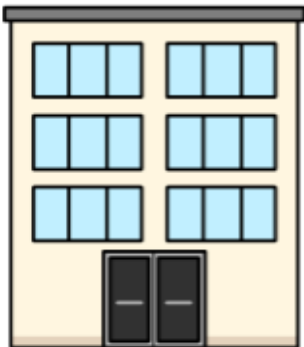
- kujaribu kujenga shule zaidi za sekondari

- kuhakikisha shule zina madarasa na vyoo vizuri

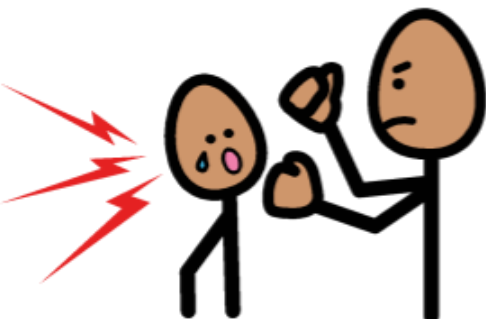
- kuhakikisha shule ziko vizuri kuwahudumia wanafunzi na walimu wenye ulemavu.

- kujenga sehemu salama kwa wasichana kuishi kama shule zao ziko mbali na makazi yao

- kupiga marufuku uonevu na unyanyasaji wa walimu na watumishi wengine

- kubadilisha sheria kuhakikisha haya yanatekelezeka

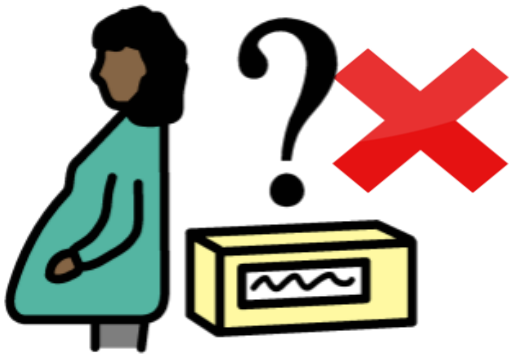

Serikali ya Tanzania inapaswa kuhakikisha kwamba:

- shule inachukua hatua kama mwanafunzi atanyanyaswa kingono

Kwa mfano, lazima watoe taarifa polisi.

- shule haziwapimi wasichana mimba

- wasichana wanaoolewa au kupata mimba wanaweza kuendelea na shule

- wanafunzi wenye ulemavu wanapata wanavyohitaji kuwepo shule

Kwa mfano, viti vya magurudumu, fimbo za kutembelea na vitabu ambavyo ni rahisi kuelewa

Serikali ya Tanzania inapaswa kuhakikisha kwamba:

- walimu wanapata mafunzo sahihi kufundisha wanafunzi wenye ulemavu

- kuna msaada bora kwa walimu

Kwa mfano, walimu wanapaswa kulipwa fedha za kutosha kwa kazi zao.

- wanafunzi wote wana vitabu na vitu wanavyohitaji ili kujifunza

Nchi nyingine duniani lazima ziisaidie Tanzania katika mambo haya pia.